

Реферат на тему: "Михайло Коцюбинський, життя та творчість"

Михайло Коцюбинський

Михайло Коцюбинський

"Безмежно люблячи рідну Україну, її народ та мову, він знайшов засоби перейняти й наші дитячі серця, примусив полюбити України, довів і переконав, що українська мова – це не "мужицька" мова, а мова, якою говорить великий народ".

Микола Мельников

Михайло Михайлович Коцюбинський вніс вагомий вклад у скарбницю дитячої літератури. Його твори починають вивчати в 4 кл. У розділі "Давно те діялось..." дітей ознайомлюють із першим його оповіданням "Харитя". Воно починається простим малюнком, яким змальовано хату бідної селянської сім'ї, у яку прийшло нещастя: помер батько і тяжко захворіла мати, а всі турботи лягли на плечі восьмирічної дівчинки. Вона хоч і через силу, але справляється з домашньою роботою. Але як же бути з хлібом, що осипається в полі, адже подія відбувається саме в жнива?

Любов до матері, почуття відповідальності маленької трудівниці за долю сім'ї підказують дитині вихід із тяжкої ситуації – треба самій вижати лан, попросити хрещеного батька звести хліб у стодолу, і тоді: "Вичуняє мати з радощів... і не загинуть вони зимою з голоду". Ця робота для Хариті виявилась непосильною. Та, дякуючи людям, хліб не лишився на полі.

Своє оповідання М.Коцюбинський не випадково назвав іменем маленької героїні. У невеликому творі він зумів багато розповісти про життя сільської дівчинки. Письменник з симпатією ставиться до неї. Для змалювання зовнішності він використовує пестливі слова (голівка, пальчик, рученята) зворушливі порівняння ("Харитя до мисника, легесенько, мов кізка, стрибнула на лаву, ластівкою припадає до хворої матері"), ніжні звертання (доню, дитино, перепілочко). Письменник милується зовнішньою і ще більше внутрішньою красою дівчинки (її добротою, чуйністю, прекрасними пориваннями маленького серця).

Харитя – любляча і слухняна дочка. Щиро, по-дитячому виявляє вона свою любов до матері, свою турботу про неї. Боєм озивається серце Хариті на кожен стогін хворої, кожне її зітхання. Дівчина цілує мамині руки, жаліє її: "Бідна мама! Все болить у неї..."

З великою майстерністю змальовує письменник пейзаж. Харитя бачить ті картини природи, милується ними в усіх розмаїттях барв, образів, відтінків. А бачити всю ту красу може лише тонка, чутлива душа.

Панас Мирний сказав: "У такій невеличкій приповідці та такого багато сказано! Та як сказано! Чистою, як кринична вода, народною мовою; яскравим, як сонячний промінь, малюнком... Так тільки справжній художник зможе писати!"

У розділі "Видатні письменники України" вивчають оповідання "Маленький

грішник". У ньому письменник змальовує життя напівбезпритульних дітей міської бідноти.

Головний герой твору – Дмитрик, син наймички. Він із матір'ю наймають комірчину в низенькій хатині, "що по самі вікна влізла в землю".

Про страшну бідність сім'ї свідчить одяг хлопчика. "На Дмитрикові була стара руда материна юпка з клаптиками вати, що висіли крізь дірки з пошарпаної одежини... Русяву головку прикривав старенький картузик з одірваним козирком".

У нього бліде личко – від недокрів'я. Та характер у хлопчика веселий і лише десь у самій глибині очей причаївся вираз смутку. В його свідомості відбувається нелегка для дитини боротьба добра і зла. Дмитрик любить і жаліє маму, але швидко і легковажно забуває про неї, опинившись на вулиці. Дитяча енергія, жвавість характеру шукають виходу і знаходять його у різних пустошах. Та це ще не "гріхи". Справжні "гріхи" починаються далі (Він навчився канючити гроші в панів, брехати). Найтяжчим "гріхом" стало те, що на гроші, які мати дала йому на хліб, він разом із хлопцями купив ножі, і те що вони обікрали сліпого старця. Після цього він вперше зрозумів, що вчинив погано.

Біжучи додому, він дізнається, що його мати померла, і попадає під копита коней. Хлопчик, лежачи в лікарні, картає і засуджує свою поведінку. І що б там не було, Дмитрик твердо вирішує, що більше не старцюватиме, а зароблятиме на хліб чесною працею.

Змальовуючи життя і вчинки Дмитрика, М.М.Коцюбинський зумів глибоко заглянути в світ дитячої душі, що, як потоптана рослинка, все ж таки не хоче гинути й тягнеться до сонця.